

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-28/15

**Koninklijke KPN NV ir kt.
prieš
Autoriteit Consument en Markt (ACM)**

(*College van Beroep voor het bedrijfsleven* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendroji reguliavimo sistema — Direktyva 2002/21/EB — 4 ir 19 straipsniai — Nacionalinė reguliavimo institucija — Suderinimo procedūros — Rekomendacija 2009/396/EB — Teisinė reikšmė — Direktyva 2002/19/EB — 8 ir 13 straipsniai — Operatorius, pripažintas turinčiu didelę įtaką rinkoje — Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyti įpareigojimai — Kainų kontrolė ir įpareigojimai, susiję su sąnaudų apskaitos sistema — Skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų tarifai — Kontrolės, kurią nacionaliniai teismai gali taikyti nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimams, apimtis“

Santrauka – 2016 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

1. *Teisės aktų derinimas — Telekomunikacijų sritis — Elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos — Teisinis pagrindas — Direktyvos 2002/19 ir 2002/21 — Nacionalinio teismo atliekama nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimo, kuriame nustatyti su tarifais susiję įpareigojimai skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje, kontrolė, nukrypstanti nuo Komisijos rekomendacijos — Diskrecijos nukrypti nuo šios rekomendacijos nebuvimas — Ribos — Su specifinėmis rinkos savybėmis susijusios priežastys*

(*SESV 288 straipsnis; Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19 8 ir 13 straipsniai ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21 4 straipsnio 1 dalis; Komisijos rekomendacija 2009/396*)

2. *Teisės aktų derinimas — Telekomunikacijų sritis — Elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos — Teisinis pagrindas — Direktyvos 2002/19 ir 2002/21 — Nacionalinio teismo atliekama nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimo, kuriame nustatyti su tarifais susiję įpareigojimai skambučių užbaigimo paslaugų rinkoje, kontrolė — Proporcingumo vertinimas — Leistinumai — Pareiga įrodyti, kad faktiškai įgyvendinami minėtose direktyvose įtvirtinti tikslai — Nebuvimas*

(*Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/19 8 straipsnio 4 dalis ir 13 straipsnis ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/21 6, 7 ir 8 straipsniai; Komisijos rekomendacija 2009/396*)

1. Direktyvos 2002/21 dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva), iš dalies pakeistos Direktyva 2009/140, 4 straipsnio 1 dalį, siejamą su Direktyvos 2002/19 dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva), iš dalies pakeistos Direktyva 2009/140, 8 ir 13 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėdamas bylą dėl nacionalinės reguliavimo institucijos (NRI) nustatyto su skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų tarifais susijusio įpareigojimo

teisėtumo, gali nukrypti nuo Rekomendacijos 2009/396 dėl skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose tarifų reguliavimo Europos Sąjungoje, kurioje „Bulric strict“ (*Bottom-Up Long-Run Incremental Costs*) modelis rekomenduojamas kaip tinkama kainų reguliavimo priemonė skambučių užbaigimo rinkoje, tik jeigu mano, kad tai būtina dėl priežasčių, susijusių su pagrindinės bylos faktinėmis aplinkybėmis, visų pirma specifinėmis atitinkamos valstybės narės rinkos savybėmis.

Iš Pagrindų direktyvos 4 straipsnio 1 dalies matyti, kad šioje nuostatoje užtikrinama teisė pateikti skundą turi būti grindžiama veiksmingu skundo pateikimo mechanizmu, leidžiančiu tinkamai atsižvelgti į bylos esmę. Šioje nuostatoje taip pat numatyta, kad kompetentinga nagrinėti tokį skundą institucija, kuri gali būti teismas, turi turėti tinkamą kompetenciją, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas. Taigi nacionalinis teismas, nagrinėdamas bylą dėl pagal Prieigos direktyvos 8 ir 13 straipsnius NRI nustatyto su tarifais susijusio įpareigojimo teisėtumo, gali nukrypti nuo Rekomendacijos 2009/396; vis dėlto, nors rekomendacijos ir neturi privalomosios galios poveikio, nacionaliniai teismai privalo atsižvelgti į jas sprendami jiems pateiktus nagrinėti ginčus, be kita ko, tuomet, kai rekomendacijomis paaiškinamos jų įgyvendinimą užtikrinančios nacionalinės nuostatos arba kai jomis siekiama papildyti privalomąsias Sąjungos nuostatas.

(žr. 39, 40–43 punktus ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Europos Sąjungos teisę reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėdamas bylą dėl nacionalinės reguliavimo institucijos (NRI) nustatyto su skambučių užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų tarifais susijusio įpareigojimo teisėtumo, gali vertinti šio įpareigojimo proporcingumą Direktyvos 2002/21 dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva), iš dalies pakeistos Direktyva 2009/140, 8 straipsnyje ir Direktyvos 2002/19 dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva), iš dalies pakeistos Direktyva 2009/140, 13 straipsnyje nustatytiems tikslams ir atsižvelgti į tai, kad minėtas įpareigojimas skirtas rūpintis galutinių vartotojų interesais mažmeninėje rinkoje, kurioje netaikomas reguliavimas.

Iš tiesų iš Prieigos direktyvos 8 straipsnio 4 dalies bei 13 straipsnio ir Pagrindų direktyvos 8 straipsnio matyti, kad priimdama sprendimą nustatyti su tarifais susijusius operatorių įpareigojimus NRI turi įsitikinti, kad šie įpareigojimai atitinka visus Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje ir Prieigos direktyvos 13 straipsnyje nustatytus tikslus, t. y., pirma, kad jie pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje nustatytus tikslus ir nustatyti tik po šios direktyvos 6 ir 7 straipsniuose numatytų konsultacijų ir, antra, kad jie padeda skatinti veiklos efektyvumą bei subalansuotą konkurenciją ir padidina vartotojams teikiamą naudą. Taip pat ir nacionalinis teismas, atlikdamas tokio sprendimo teisminę kontrolę, turi patikrinti, ar NRI laikosi visų iš Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje ir Prieigos direktyvos 13 straipsnyje įtvirtintų tikslų kylančių reikalavimų. Šiuo klausimu pažymėtina, jog tai, kad su tarifais susijęs įpareigojimas yra grindžiamas Rekomendacija 2009/396, nepanaikina nacionalinio teismo kompetencijos tikrinti tokių įpareigojimų proporcingumą minėtuose straipsniuose nurodytiems tikslams.

Vis dėlto vykdydamas NRI sprendimo teisminę kontrolę nacionalinis teismas negali reikalauti, kad ši institucija įrodytų, jog su tarifais susijusiu įpareigojimu faktiškai įgyvendinami Pagrindų direktyvos 8 straipsnyje įtvirtinti tikslai. Jeigu NRI būtų nustatyta tokia įrodinėjimo pareiga, nebūtų atsižvelgta į aplinkybę, kad reguliavimo įpareigojimai nustatomi remiantis rinkos raidos perspektyvine analize, kurią atliekant atsižvelgiama į efektyviai veikiančio operatoriaus elgesį ir (arba) sąnaudas, siekiant išspręsti nustatytas konkurencijos problemas. Neįmanoma arba labai sunku tai įrodyti, kai priemonės orientuotos į ateitį.

(žr. 48–51, 55, 58–61 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)